

Ceramische Kunst in den Indischen Archipel.

Chineesche en Japansche aardewerk de ingegloeide, blijvende kleuren geven, zijn echter in geheel Indië bij de bevolking onbekend.

Om zijn intens-zwarte kleur, ontstaan door het toepassen van een eenvoudig berookings-procédé, heeft het Soerakarta'sche en Zuid-Celebaansche aardewerk zekere bekendheid. Meestal is het zwart, zooveel als de primitieve methode toelaat, egaal over het geheele voorwerp aangebracht.

Dat glimmend zwart doet in sommige omstandigheden de lijn van het voorwerp voordelig, sterk geprononceerd uitkomen, en heeft daarom vaak een bijzondere sierkracht, welke aan het gladde aardewerk zekere aantrekkelijkheid geeft. Zwart tegen het witte fond van Indische muren krijgt het berookte voorwerp in al zijn soberheid een kloekeren vorm. Elk ornament zou hier of ontstaan, of de aandacht geheel ontgaan. Mocht daarom het zwart als een versierende kleur bedacht zijn, dan moet 't den eersten ontwerper enkel te doen geweest zijn, om het effect van vormlijnen te verhoogen en aan het model een gedistingeerd voorkomen te geven. En uit dat

oogpunt beschouwd, is de eenvoud van het middel wel te prijzen.

De meest gebruikelijke verfstof, welke op het aardewerk wordt aangebracht, vóór het bakken hiervan, is het z.g. watoe poeroe, elders, zooals b.v. in Sumatra's Oostkust tanah kiwi geheeten, en in de Gajolanden onder den naam van södölinggöm bekend, een veel ijzerzouten bevattende aarde- of

leemsoort, welke met water tot een dun papje wordt aangelengd en zich op het gebakken aardewerk donkerrood vertoont.

De beschildering heeft plaats met een primitief kwastje, of voor groote wandvlakten van nog al omvangrijke voorwerpen met een lapje, dat in het dikke, drabbige watoe-poeroevocht gedrenkt wordt.

Zoo eenvoudig als het werk hiermee lijkt,

het verkrijgt door den durf, waarmee het wordt uitgevoerd, zijn merkwaardig-karakteristische resultaten.

Men moet zich hierbij voorstellen, dat b.v. een buikig watervat, gereed om op den brandstapel te komen, voor den allerlaatsten toets: de versiering door beschildering met watoepoeroe, op de draaischijf wordt geplaatst. Terwijl de nijvere met de linkerhand de draaiende beweging van de schijf veroorzaakt, wordt het met kleurstof door-drenkte lapje tegen de plek gehouden, waar men een ornamentrand wenscht aan te brengen.

Er zijn hierbij drie dingen goed in 't oog te houden. Eerstens wordt het lapje op een bijzondere wijze tusschen de vingers gehouden, zoodat de

aanrakingsvlakte een globaal figuur kan vormen. De hand is in op-en-neergaande richting in beweging, om een slinger- of zigzag-rand te kunnen vormen. En bovendien oefenen de vingers systematisch drukjes uit, tengevolge waarvan sommige deelen van het lapje-oppervlak den wand sterker aanraken dan andere, terwijl dan nog bij de toepassing van dit eigenaardige versierings-procédé

KENDI VAN PLÈRÈD (JAVA).